

क ख ग
अ आ इ ई

एन आर एन ए टेक्सास च्याप्टर

क ख ग
मेरो नेपाली
अक्षरमाला
तह - एक

भोज बहादुर बलायर

मेरो नेपाली अक्षरमाला तह - एक

लेखन तथा संयोजन

भोज बहादुर बलायर
(बलायर प्रत्याशी)

एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर

अमेरीका

मेरो
नेपाली
अक्षरमाला
तह - एक

प्रकाशक

एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर
अमेरीका

संस्करण

प्रथम : इ.सं.२०२० (वि.सं.२०७६)

सम्पादक

हेमराज रौस्यारा(हेमन्त विवश) / सुरज राजथला

लेखक तथा संयोजनकर्ता

मौज बहादुर बलायर

कम्प्युटर

सुमित राजथला

समर्पण

पिता खड्कसिंह बलायर र स्वर्गीय माता हंशादेवी बलायर

एवम्

खड्कहंशा प्रतिष्ठानप्रति

FOR NEPALI BY NEPALI

नेपालीका लागि नेपाली

Non-Resident Nepali Association
National Coordination Council - USA
Texas Chapter

EIN# 62-1850599

अध्यक्ष

राजेश अर्याल

उपाध्यक्ष

मोहन कुसारी

सचिव

सोफिन थापा

कोषाध्यक्ष

दीपक बानिया

युथ कोअर्डिनेटर

प्रदीप चैलागाई

महिला कोअर्डिनेटर

संगीता अर्याल

सदस्यहरू

राजु रिजाल

दीपेन्द्र गुँरागाई

डा. प्रकाश श्रेष्ठ

दमनराज शाही

ललितराज गिरी

प्रकाशकको कलमबाट

मानवतावाद, मानव धर्म र नैतिक आदर्शका पक्षसँग गाँसिदै समाजका गतिबिधिसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्मिश्रण भएको पूर्वीय दर्शन आफैमा एक विशिष्ट आदर्शता बोकेको ज्ञानदर्शनको जननी हो । यस दर्शनसँग जोडिएका भाषिक, सांस्कृतिक तथा कलासँग सम्बन्धित पक्षहरू नेपाली वैदिक सनातनको आदर्श एवं मूल्य र मान्यताबाट निर्दिष्ट छन् । यिनै ज्ञानका विभिन्न पक्षहरूलाई हाम्रा भावी पुस्तामा हस्तान्तरण गरी जगेर्ना गर्न यस पुस्तक मार्फत एनआरएनए टेक्सास च्याप्टरले सुरुआत गरेको छ । जसबाट नेपाली परम्परा र आदर्शको बारेमा प्रवासमा रहेका नेपालीमूलका बालबालिकालाई ज्ञान सीप उपलब्ध गराउन सफल हुनेछ भन्ने बिश्वासका साथ यस पुस्तकलाई नेपाली मुलका बालबालिकाको हातमा ल्याउन पाउँदा एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर निकै नै हर्षित भएकोछ । यस पुस्तकले नेपाली भाषाका साथै हाम्रो भविष्यको जीवनदर्शनको रूपमा रहेका ज्ञान, भक्ति र कर्मयोगी जस्ता नैतिक आदर्शहरू, नेपालको जनजीवन र ऐतिहासिक ज्ञान, संस्कृति र कलाका विविध पक्षहरूलाई पुस्तान्तरण गर्न सकोस् भनेर नै मेरो नेपाली अक्षरमाला र नेपाली नैतिक ज्ञानदर्शनजस्ता पुस्तकहरू तपाईं माफ्न पर्नेका छै । साथै पुस्तकमा हाम्रो दैनिक जीवनसँग जोडिएका बिभिन्न विषयवस्तुहरूलाई बालबालीहरूमा कसरी पुऱ्याउने भन्ने निर्देशन, क्रियाकलाप र परियोजना कार्यहरू समावेश गरिएकोले घरमै बसेर अविभावकलाई सजिलैसँग पुस्तकका क्रियाकलाप गराउन सहज होस् भनेर अविभावक माफ्न हामी सहयोगी बनेकाछौ । यो पुस्तक लेखनमा बिशुद्ध सामाजिक भावले सहयोग गर्नुहुने एनआरएनए अमेरीकाका नेपाली पाठशालाका को-चियर लेखक भोज बहादुर बलायत धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । यसै पुस्तकको छपाई र अन्य कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने गर्ने एनआरएनए टेक्सास च्याप्टरका उपाध्यक्ष मोहन कुसारी, सचिव सोफिन थापा, कोषाध्यक्ष दीपक बानिया, युथ कोअर्डिनेटर प्रदीप चैलागाई महिला कोअर्डिनेटर, संगीता अर्याल सदस्यहरू राजु रिजाल, दीपेन्द्र गुँरागाई, डा. प्रकाश श्रेष्ठ, दमनराज शाही, ललितराज गिरी सबैजना धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । अन्त्यमा एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर यो सानो उदाहरणीय समाजिक कार्य गरेर हाम्रा भविष्यका कर्णधारमा समर्पित हुन पाएकोमा गौरान्वित भएको छ ।

राजेश अर्याल

राजेश अर्याल

अध्यक्ष

तथा

एनआरएनए टेक्सास परिवार

एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर

FOR NEPALI BY NEPALI

नेपालीका लागि नेपाली

Non-Resident Nepali Association
National Coordination Council - USA

EIN# 62-1850599

Suneel Sah
President

Dr. Arjun Banjade
Sr. Vice President

Babu Ram (BR) Lama
VP North-East

Krishna Jibi Pantha
VP South

Buddi Subedi
VP Mid-West

Sarbajana Wagle
VP West

Pashupati Pandey
General Secretary

Amrit Kattel
Secretary

Netra (Bandhu) Pokharel
Treasurer

Santosh Bista
Joint Treasurer

Om K. Bhattra
Spokesperson

Diksha Basnet
Woman Coordinator

Binod Ruwali
Youth Coordinator

Board of Directors

- Chhatra K. Gurung
- Padam B. Thakurathi
- Durga P. Shrestha
- Basudev Adhikari
- Satya N. Chaudhary
- C. P. Poudel
- Chitra Karki
- Jeewan K. Joshi
- Khim B. Bhattarai
- Tilak KC
- Ammar B. Chhantyal
- Dharam Bishwokarma

शुभकामना

प्रवासमा रहेका नेपाली मूलका बालबालिकाहरूलाई हाम्रो भाषा, संस्कृति, कला, साहित्य एवम् भौगोलिक र ऐतिहासिक ज्ञान सिपहरू उपलब्ध गराउनु हामी सबैको साझा दायित्व रहन गएको छ। यस क्रममा एनआरएनए अमेरिकाले केही उल्लेखनीय कदमहरू अगाडी बढाई रहेको छ। नेपाली पाठशाला सिमतको गठन गरी पाठ्य सामग्री निर्माण लगायतका ठोस कामहरू अगाडी बढाउन आवश्यक सहयोग गरिरहेको छ। यसै परिप्रेक्षमा पाठशाला सिमतका को-चेयर भोज बलायरबाट एनआरएनए टेक्सास च्याप्टरको सहयोगमा नेपाली अक्षरमाला र नेपाली नैतिक ज्ञान दर्शन जस्ता अति नै महत्त्वपूर्ण पुस्तकहरू प्रकाशन गर्न लागेको खबरले हामी धेरै खुसी भएका छौ। यी महत्त्वपूर्ण पुस्तकहरूको प्रकाशन वाट प्रवासमा रहेका नेपाली मूलका बालबालिकाहरूले पक्कै पनि लाभ लिने छन् भन्ने विश्वासका साथै यस कार्यमा संलग्न सबै महानुभावहरूलाई एनआरएनए अमेरिका हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ।

Suneel

सुनिल शाह

अध्यक्ष

गैर आवासिय नेपाली संघ राष्ट्रिय समन्वय परिषद,
अमेरीका।

Web: <https://nrmusa.org> E-mail: info@nrmusa.org

Facebook page: <https://www.facebook.com/NRNANCCUSA/>

Mailing address: 5301 Saint Croix Ct Richardson, TX 75082

"We are all Nepali"

FOR NEPALI BY NEPALI

नेपालीका लागि नेपाली

Non-Resident Nepali Association
National Coordination Council - USA

EIN# 62-1850599

शुभकामना

विश्वव्यापिकरणसँगै नेपालीहरूको प्रवासमा जनसंख्या दिनानुदिन बढ्दो छ । आज कैयौं नेपाली बालबालिकाहरू प्रवासी जीवन विताइरहेका छन् । यी बालबालिकाहरूलाई नेपाली भाषा संस्कृति र नेपाल आमाप्रति भक्तिभाव देखाउन र नेपालसँग जोडेर राख्नु हाम्रो प्रमुख दायित्व रहन जान्छ । जसलाई हाम्रो भाषा, कला र संस्कृतिले पुलको काम गर्छ । एनआरएनए अमेरिकाको प्रमुख लक्ष्य पनि कसरी हाम्रो भाविपीढीलाई नेपालसँग सामिप्यता गराउने भन्ने नै रहेको छ । जसको लागि नेपाली पाठशाला टक्सफोर्टको गठन गरी कार्य थालनी गरिएको छ । प्रारम्भिक दिनदेखि नै कमिटीमा को-चियरका रूपमा रहनु भएका श्री भोजबहादुर बलायरद्वारा लिखित पुस्तकहरू प्रकाशित भई रहेको खबरले हर्षित तुल्याएको छ । यस्तो पूण्य कार्यका लागि लेखक तथा प्रकाशक दुबैमा हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

सन्तोष विष्ट

चियर

नेपाली पाठशाला टक्सफोर्ट कमिटी

शिक्षक तथा अभिभावकहरूमा अनुरोध

यस पुस्तकमा समावेश भएका विषयवस्तुहरू पूर्वीय दर्शनको मान्यताबाट अगाडि बढाउन खोजिएका छन्। यसमा समावेश भएका विषयवस्तुहरू कुनै पनि धर्म विशेषका मान्यताहरू भन्दा पनि हाम्रो सनातनदेखि समाजले जीवनको आदर्शको रूपमा लिएका प्रायोगिक पक्षहरू संयोजन गरी पहिलो शृंखलाको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

पूर्वीय दर्शनको ज्ञानसीप उपलब्ध गराउँदा बालबालिकाहरूमा धैर्यता, सहनशीलता, लगनशीलता, आत्मपरक बन्ने सीपका साथै आफूभन्दा ठूलाप्रतिको भक्तिभाव र आफ्नो कर्मपथमा कसरी अगाडि बढ्ने जस्ता गुणहरू विकसित गराउन सहयोग मिल्नेछ। यसका लागि यो पुस्तक नै पर्याप्त भने हैन। यो त सुरुवातको पहिलो खुड्किलो मात्र हो। जसले मात्र भोग जगाउन सक्छ। जसले प्रवासमा रहेका अभिभावकहरूलाई आफैँ विषयवस्तुको सड्कलन र प्रशिक्षण गर्न समेत मार्ग प्रसस्त गर्नेछ। तर यसलाई कसरी पढाउने भन्ने निर्देशनहरू एवम् परिच्छेदमा दिइएका खेलहरू र योजनाको खाकाको अध्ययनले नै सिकाइलाई रोचक बनाउने हुँदा पढाउन पूर्व तपाईंहरूको अध्ययन र तयारी महत्वपूर्ण छ।

अहिले समाज वैयक्तिक ढाँचाबाट संचालन हुँदै गएको अवस्था छ। घरपरिवारका सबै सदस्यहरूले पारिवारिक क्रियाकलापमा सहभागिता जनाएको देखिँदैन। अहिलेको डिजिटल दुनियाँले सबैलाई छिन्नभिन्न तुल्याइ दिएकोछ। बुवाआमाहरू कामबाट फर्केर घरमा नानीहरूसँगै गफिने, सबै मिलेर मिठो मसिनो पकाउने भन्दा हरेकले आ-आफ्नो डिजिटल सामग्री (फोन, ट्याबलेट, कम्प्युटर...) लिएर सोफामा बसी लामो समय व्यतित गर्ने आदत सबैमा विकास भएको छ। जसबाट आत्मीयताको हिसाबले एउटै परिवारभित्र हामी छिन्नभिन्न भएका छौं। विज्ञानको बरदानलाई पूर्वीय दर्शनसँगै मिसाएर उपयोग गर्न सके ज्यौँदै फलदायी हुन सक्छ तर यो सबैका लागि चुनौतीपूर्ण छ। यिनै चुनौतीहरूलाई स्वीकार गर्दै केही मात्रामा भए पनि यस पुस्तकले सहयोग गरोस् भन्ने मान्यताबाट पुस्तक लेखनको थालनी गरेको छ। यस पुस्तकको मुख्य लक्ष्य भनेको प्रवासमा रहेका नेपालीमूलका बालबालिकाहरूलाई नेपाली नैतिक दर्शनका आधारभूत सीपहरू सिकाउनु रहेकोछ। जसले उनीहरूमा डिजिटल फोबियाबाट केही समयका लागि अलग गर्न सकोस् भन्ने मान्यता मैले लिएकोछु। यो एउटा पुस्तकभन्दा पनि बालबालिकाहरूलाई घरमै अभिभावकले के कस्ता विषयवस्तुहरू छनौटगरी कसरी नेपाली नैतिक ज्ञानसीपका विषयवस्तुहरू संगठन गर्ने भन्ने निर्देशिका हो। यसमा दिइएका निर्देशन र क्रियाकलापहरूको अध्ययनबाट अभिभावकहरूले घरमै बसेर यस पुस्तकका पाठहरू, अभ्यासहरू र परियोजनाकार्यहरू सजिलैसँग सिकाउन सक्ने किसिमले यसको ढाँचा तयार गरिएकोछ। यस पुस्तकको लेखन कार्यका क्रममा सामग्री सड्कलन र लेखनमा सहयोग पुऱ्याएकोमा जीवन संगिनी अन्जु, बलायरप्रति कृतज्ञ छु। उनको नेपाल र अमेरिकी विद्यालयहरूको लामो शिक्षण अनुभवले मलाई यसका विषयवस्तुहरू छनौट गर्न धेरै सहज भएकोछ। यसैगरी पुस्तक लेखन र यसका विषयवस्तु छनौटमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने डा. गणेश मल्ल ज्युप्रति आभारी छु। पुस्तक सम्पादनमा सहयोग गरिदिनुहुने हेमन्त विवश र सुरज राजथलाप्रति पनि आभार प्रकट गर्दछु। त्यस्तै एनआरएनए परिवार अमेरिका र नेपाली पाठशाला टक्सफोर्ट परिवारलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। पुस्तक प्रकाशनको जिम्मा लिई सहयोग भूमिका निर्वाह गरेकोमा एनआरएनए टेक्सास च्याप्टरप्रति आभारी छु। विशेषतः यस पुस्तकको थालनी गर्न प्रेरणा दिनु हुने नेपाली समाज टेक्सास र क्यालिफोर्नियाको लसएन्जलमा संचालन भएका नेपाली भाषा कक्षाका सबै भाइबहिनीसँगको साक्षात्कार र कक्षा अवलोकनका लागि सहयोग गर्ने सबै आदरणीय ब्यक्तित्वहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। यो भाग एकले केही मात्रामा भए पनि नेपाली पूर्वीय दर्शन र नेपाली भाषा संस्कृति कला सँग सम्बन्धित कुराहरू पुस्तान्तरण गर्न सहयोग गर्ने छ भने थप ज्ञानसीपका लागि भाग दुईले पक्कै सहयोग गर्नेछ भन्ने विश्वासका साथ तपाईंहरूका सुभावहरू सधैं प्रेरणाका श्रोतको रूपमा लिनेछु।

धन्यवाद।

विषयसूची

पाठ	पेज नं.
मेरो ईश्वरभक्ति	९
मेरो राष्ट्रभक्ति	१०
मेरो नेपाली भाषाका अक्षरहरू	११
मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू	३०
शब्द संरचना	३८
अक्षर लेखन र शब्द चिनारी	४२
मेरा अक्षरहरूका गीत	५०
नेपाली भाषा मात्रा चिन्हहरू	५१
मेरो बाह्रखरी	५२
मेरो परिचय	५५
मेरो नेपाली अड्क चिनारी	५६
आधा अक्षर र जोडिएका अक्षर	६४
साताका वार	६७
मेरो पहिचान	६८
हाम्रा चाडपर्वहरू	७१
मेरो देशका पवित्र स्थलहरू	७४
नमुना खेलहरू	७६

गणेश वन्दना

वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोटिसमप्रभः ।

निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्यं सु सर्वदा ।

Vakratunda mahakaya surya kotisama
pravah.

Nirbighnam kuru me deva sarvakaryeshu
sarvada

भावः घुम्रिएको सुँड, ठुलो शरीर र लाखौं सूर्यको तेज
समान तेजवस्वी हे भगवान् कृपा गरी मेरा सम्पूर्ण
कार्यहरु विनाअवरोध सिद्ध तुल्याई दिनुहोस् ।

सरस्वती वन्दना

सरस्वती मया दृष्टा वीणापुस्तकधारिणी ।

हंसवाहनसंयुक्ता विद्यादानं करोतु मे ॥

Saraswati maya drista veena
pustaka dharini.

Hansavahana sanyukta vidya
danam Karotu me.

भावः हातमा वीणा र पुस्तक लिएकी हाँसको

वाहनमा चढेकी हे सरस्वती माता मलाई विद्याको वरदान दिनुहोस् ।

शिक्षक, सहजकर्ता र अभिभावकलाई अनुरोधः

आज हाम्रो पढाइको पहिलो दिन हो । हरेक दिन पाठ सुरु गर्न पूर्व गणेश र सरस्वती वन्दनाबाट पाठ सुरु गरौं । सुरुमा शिक्षक-सहजकर्ताले पहिले सुनाउनुहोस् र बिस्तारै आफूसँगै विद्यार्थीलाई अभ्यास गर्न लगाउनुहोस् । यी वन्दनाहरु विद्यार्थीले कण्ठस्थ पार्ने पछि भन्ने होइन तर बिस्तारै उनीहरूलाई यसको भाव र महत्त्व बुझाउनुहोला; जसले उनीहरूमा भक्तिभाव जगाउनेछ । यसको अभ्यासले विद्यार्थीको मानसिक एकाग्रता बढाउनका साथै ईश्वरभक्तिको भाव बढाउन सहयोग हुनेछ ।

मेरो राष्ट्रभक्ति

पाठ

राष्ट्रिय गान

रचनाकार : ब्याकुल माइला

(प्रदीप कुमार राई)

सङ्गीतकार : अम्बर गुरुङ

सयौं थुङ्गा फूलका हामी एउटै माला नेपाली

सार्वभौम भई फैंलिएका मेची- महाकाली ।

Sayau thunga phulka hami, eutai mala Nepali
Sarvabhaum bhai phailieka, Mechi-Mahakali

प्रकृतिका कोटि-कोटि सम्पदाको आँचल

वीरहरुका रगतले स्वतन्त्र र अटल ।

Prakirtika koti-koti sampadako aachal,
beerharuka ragatale, swatantra ra atal

ज्ञानभूमि, शान्तिभूमि तराई, पहाड, हिमाल

अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल ।

Gyānabhumi, shantibhumi Tarai, pahad, himal
Akhandanda yo pyaro hamro matribhumi Nepal

बहुल जाति, भाषा, धर्म, संस्कृति छन् विशाल

अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो, जय जय नेपाल ।

Bahul jati, bhasha, dharma, sanskriti chhan bishal
Aragami rashtra hamro, jaya jaya Nepal

शिक्षक, सहजकर्ता र अभिभावकलाई अनुरोधः

ईश्वरको स्तुति पछि सबैले नेपालको राष्ट्रियगान लय मिलाएर गाउने प्रयास गरौं । यसको लागि कम्प्युटरमा नेपाली राष्ट्रियगीत दुई तीन पटक सुनाउनुहोस् । शिक्षक वा सहजकर्ताले पहिले सुनाउनुहोस् र बिस्तारै आफूसँगै विद्यार्थीलाई अभ्यास गर्न लगाउनुहोस् । यसका साथै माथिका चित्रहरुबारे छलफल र अभ्यास गराई नेपाल देशप्रतिको भक्तिको भावना विकास गर्न सहयोग पुग्नेछ । राष्ट्रियगान पनि हरेक दिन कक्षा सुरुहुनु पूर्व गराउनुहोस् ।

वर्णज्ञान (व्यञ्जनवर्ण)

क Ka	ख Kha	ग Ga	घ Gha	ङ Nga
च Cha	छ Chha	ज Ja	झ Jha	ञ yina
ट Ta	ठ Tha	ड Da	ढ Dha	ण Na
त Ta	थ Tha	द Da	ध Dha	न Na
प Pa	फ Pha	ब Ba	भ Bha	म Ma
य Ya	र Ra	ल La	व Wa	श Sha
ष Sa	स Sa	ह Ha	क्ष Ksha	त्र Tra
		ज्ञ Gya		

शिक्षक, सहजकर्ता र अभिभावकवर्गमा अनुरोध:

- हरेक पाठहरूको अध्ययनपूर्व सबैले पहिले भै ईश्वरभक्ति र नेपालको राष्ट्रियगान लय मिलाएर गाउने प्रयास गरौं र गराऔं ।
- आजदेखि हामीले नेपाली अक्षरहरूको चिनारीसँगै अभ्यास गर्नेछौं ।
- यसका लागि शिक्षक मित्रहरूले पहिले अक्षरसँग सम्बन्धित चित्र छलफल गराउनु र उक्त चित्रमा भएका अक्षर विद्यार्थीलाई अंग्रेजीमा पढ्न लगाई नेपालीमा उच्चारण गर्न अभ्यास गराउनु होला ।
- यसपछि उक्त चित्रबाट बन्ने पहिलो अक्षर चिनारी गराई त्यसको उच्चारण अभ्यास गराउनु होला ।
- उच्चारण गरिसके पछि त्यो अक्षर कसरी लेखिएकोछ क्रमस थोप्लाहरू जोड्न लगाई अभ्यास गराउनु होला ।
- थोप्ला जोडेर गरेको अभ्यास पछि विद्यार्थीहरूलाई नै लेख्ने अभ्यास गराउन सक्नु हुनेछ ।
- थप क्रियाकलाप र खेलहरूको लागि परिच्छेद अनिवार्य पढ्नु होला ।

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

क

Ka

कलम

Kalam

Pen

क	क	क	क	क	क	क
क	क	क	क	क	क	क
क	क	क	क	क	क	क

ख

Kha

खुकुरी

Khukuri

Nepali

Knife

ख	ख	ख	ख	ख	ख	ख
ख	ख	ख	ख	ख	ख	ख
ख	ख	ख	ख	ख	ख	ख

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ग
Ga

गणेश
Ganesh

Lord
Ganesh

ग ग ग ग ग ग ग

ग ग ग ग ग ग ग

ग ग ग ग ग ग ग

घ
Gha

घर
Ghar

House

घ घ घ घ घ घ घ

घ घ घ घ घ घ घ

घ घ घ घ घ घ घ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ङ

Nga

नङ

Nanga

Nail

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

ङ

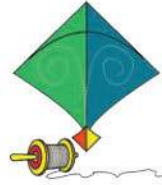
ङ

च

Cha

चङ्गा

Changa

Kite

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

च

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

छ

Chha

छाता

Chhata

Umbrella

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

छ

ज

Ja

जहाज

Jahaj

Plane

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

ज

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

झ

Jha

झन्डा

Jhanda

Flag

झ झ झ झ झ झ झ

झ झ झ झ झ झ झ

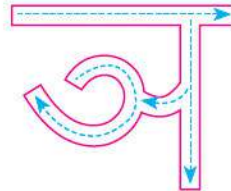
झ झ झ झ झ झ झ

ञ

Yna

ञ

Yna

Yna

ञ ञ ञ ञ ञ ञ ञ

ञ ञ ञ ञ ञ ञ ञ

ञ ञ ञ ञ ञ ञ ञ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ट
Ta

टोपी
Topi

Cap

ट ट ट ट ट ट ट

ट ट ट ट ट ट ट

ट ट ट ट ट ट ट

ठ
Tha

ठैकी
Theki

Butter
Churning

ठ ठ ठ ठ ठ ठ ठ

ठ ठ ठ ठ ठ ठ ठ

ठ ठ ठ ठ ठ ठ ठ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ड

Da

डाँफे

Danphe

Himalayan Monal
Lophophorus (National Bird)

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ड

ढ

Dha

ढोग

Dhog

Respect to
Elder and Guru

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

ढ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ण

Na

बाण

Baan

Arrow

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

ण

त

Ta

तरकारी

Tarkari

Vegetables

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

त

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

थ

Tha

थाल

Thaal

Plate

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

थ

द

Da

दाल

Daal

Lentil

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

द

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ध

Dha

धनुष

Dhanush

Bow

ध ध ध ध ध ध ध

ध ध ध ध ध ध ध

ध ध ध ध ध ध ध

न

Na

नमस्ते

Namaste

Namaste

न न न न न न न

न न न न न न न

न न न न न न न

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

प

Pa

पलङ्ग

Palang

Bed

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

प

फ

Pha

फलफूल

Phalphool

Fruit

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

फ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ब

Ba

बुवा
Buwa

Father

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

ब

भ

Bha

भाइबहिनी
Bhaibahini

Brother
Sister

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

भ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

म

Ma

मादल

Madal

Madal

Nepali Folk

Musical Instrument

म म म म म म म

म म म म म म म

म म म म म म म

य

Ya

याक

Yak

Yak

Himalayan Cattle

य य य य य य य

य य य य य य य

य य य य य य य

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

र

Ra

रथ

Ratha

Chariot

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

र

ल

La

लक्ष्मी

Lakshmi

Goddess of
Wealth

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

ल

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

व

Wa

वकिल

Wakil

Lawyer

व व व व व व व

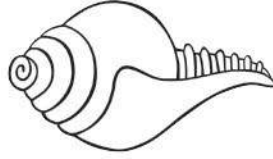
व व व व व व व

व व व व व व व

श

Sha

शङ्ख
Shankha

Conch shell

श श श श श श श

श श श श श श श

श श श श श श श

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ष
Sa

षट्कोण
Satkon

Hexagram

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

ष

स
Sa

सगरमाथा
Sagarmatha

Mount Everest

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

स

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

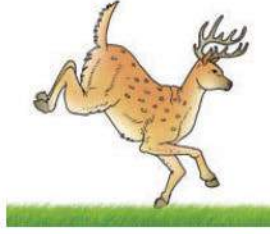
पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ह

Ha

हरिण

Harina

Deer

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

ह

क्ष

Ksha

क्षत्रिय

Kshatriya

Kshatriya

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

क्ष

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

त्र

Tra

त्रिशूल
Trisul

Trident

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

त्र

ज्ञ

Gya

ज्ञानकोश
Gyanakosh

Encyclopedia

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

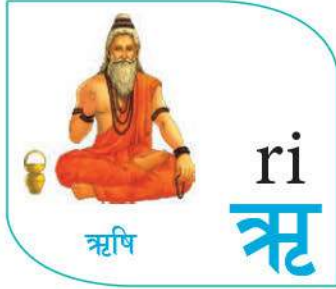
ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

ज्ञ

वर्णज्ञान (स्वरवर्ण)

वर्णज्ञान (स्वरवर्ण)					
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ
A	Aa	I	li	U	Uu
ऋ	ए	ऐ	औ	औ	अं
Ri	E	Ai	O	Au	Am
		अः			
		Aha			

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

अ

a

अनार

Anara

Pomegranate

अ अ अ अ अ अ अ अ

अ अ अ अ अ अ अ अ

अ अ अ अ अ अ अ अ

आ

aa

आमा

Aama

Mother

आ आ आ आ आ आ आ आ

आ आ आ आ आ आ आ आ

आ आ आ आ आ आ आ आ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

i **इ**

इनार
Inar

Well

इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ
इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ
इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ	इ

ii **ई**

ईश्वर
Iishwor

God

ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई
ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई
ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई	ई

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

उ

u

उखु
Ukhu

Sugarcane

उ उ उ उ उ उ उ उ

उ उ उ उ उ उ उ उ

उ उ उ उ उ उ उ उ

ऊ

uu

ऊन
Uun

Wool

ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ

ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ

ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ ऊ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ऋ

ri

ऋषि
Rishi

Sage

ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ

ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ

ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ ऋ

ए

e

एकतारै
Ekataare

Single string
instrument

ए ए ए ए ए ए ए ए

ए ए ए ए ए ए ए ए

ए ए ए ए ए ए ए ए

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

ऐ

ai

ऐना

Aina

Mirror

ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ

ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ

ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ ऐ

औ

o

औखर

Okhar

Walnut

औ औ औ औ औ औ औ औ

औ औ औ औ औ औ औ औ

औ औ औ औ औ औ औ औ

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

औ

au

औषधि

Ausadhi

Medicine

औ औ औ औ औ औ औ औ

औ औ औ औ औ औ औ औ

औ औ औ औ औ औ औ औ

अं

an

अंगुर

Angur

Grapes

अं अं अं अं अं अं अं अं

अं अं अं अं अं अं अं अं

अं अं अं अं अं अं अं अं

मेरो नेपाली भाषाका वर्णहरू

पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् :

अः
aha

अः
aha

अः अः अः अः अः अः अः अः

अः अः अः अः अः अः अः अः

अः अः अः अः अः अः अः अः

अदेखि अ सम्म लेख्नुहोस् :

.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....		
				

शब्द संरचना

पाठ

दुई अक्षरका शब्दहरू ध्यान दिएर पढ्नुहोस् :

ख ल
खल

घ र
घर

य ज्ञ
यज्ञ

ट प
टप

ग म
गम

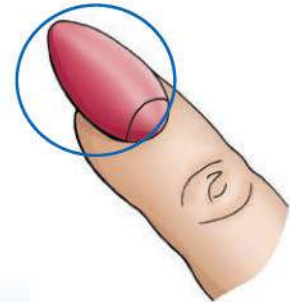
घ न
घन

ढ क
ढक

न ड
नड

तल दिईएका शब्दहरू कसरी बनेका छन् ध्यान दिएर पढ्नुहोस् :

छ त
chha ta
छत
chhata

ज ग
ja ga
जग
jaga

ठ ग
tha ga
ठग
thaga

न ङ
na nga
नङ
nanga

क प
ka pa
कप
kapa

ख ल
kha la
खल
khala

घ र
gha ra
घर
ghara

ढ क
dha ka
ढक
dhaka

घर

नर

बर

कर

पर

मन

गन

धन

वन

जन

ठग

रग

मग

जग

लग

बस

पस

रस

घस

खस

यम

गम

बम

रम

जम

छत्र

पत्र

सत्र

यत्र

तत्र

तीन अक्षरका शब्दहरू ध्यान दिएर पढ्नुहोस् :

क म ल
कम ल
कमल

क ल श
कल श
कलश

ब र फ
बर फ
बरफ

ड ब ल
डब ल
डबल

क ल म
कल म
कलम

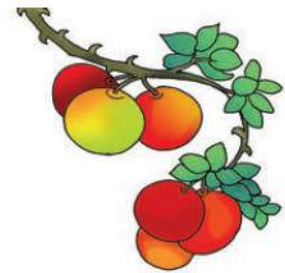

म क ल
मक ल
मकल

प स ल
पस ल
पसल

ब य र
बय र
बयर

तीन अक्षरबाट बनेका शब्दहरू पढ्नुहोस् :

करण	गगन	मदन	शरण	कथन
कलश	कलम	कलह	कमल	महल
महल	भवन	मलम	मखन	पलङ्
नगद	नक्षत्र	नगर	नमन	मयल
सहर	डबल	अक्षर	नजर	नजर
नहर	लहर	पवन	बहर	जनक

तीन अक्षरबाट बनेका शब्दहरू लेख्नुहोस् :

डबल	.....	.....	.....	.....
कलम	.....	.....	.....	.....
पलङ्	.....	.....	.....	.....
अक्षर	.....	.....	.....	.....
पवन	.....	.....	.....	.....

अक्षर लेखन र शब्द चिनारी

पाठ

सफा अक्षरमा कदेखि उ-सम्म लेख्नुहोस् :

क	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ख	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ग	.....	.....	.....	.....	.....	.....
घ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ङ	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् ।

(Fill in the blank and make a word)

क ..... ल

ख ..... यो

ग ..... ला

घ .....

पल .....

खा .....

मकल
Clay stove

कमल
Lotus

खरायो
Rabbit

गमला
Flower pot

घडी
Clock

घाम
Sunlight

पलङ्ग
Bed

गणेश
Ganesh

खाजा
Snack

पवन
Air

बहर
Calf

सहर
City

सफा अक्षरमा चदेखि असम्म लेख्नुहोस् :

च	.....	.....	.....	.....	.....	.....
छ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ज	.....	.....	.....	.....	.....	.....
झ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ञ	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

चा ..... ल

छो.....

.....री

ज.....ता

झ.....ना

झा.....

चामल
Rice

छोरा
Son

छोरी
Daughter

जनता
Citizen

झरना
Waterfall

जागिर
Job

चिया
Tea

जगत
World

छाना
Roof

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

हाम्रो अनुरोध: यस पछिका क्रियाकलापमा अक्षर लेखन र शब्द निर्माणको स्व:मूल्याङ्कन र अभ्यास गर्नेछौं ।

सफा अक्षरमा ट देखि ण सम्म लेख्नुहोस् :

ट	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ठ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ड	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ढ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ण	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

टी .....

ठ.....ल

ड.....रु

ढू.....

वा.....

ढो.....

टीका
Tika

ठमेल
Thamel

ढूलो
Big

ढीलो
Late

बाण
Arrow

टाढा
Far

ढोका
Door

थोरै
Less

ढुसा
Sprout

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

सफा अक्षरमा तदेखि नसम्म लेखनुहोस् :

त	.....	.....	.....	.....	.....	.....
थ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
द	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ध	.....	.....	.....	.....	.....	.....
न	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

त ..... जु

थ ..... न

द ..... ज

ध .....

ने ..... ल

त ..... ई

तराजु
Scale Machine

थकान
Tiredness

दराज
Drawer

धन
Wealth

नेपाल
Nepal

धान
Paddy

नाम
Name

दालभात
Rice and daal

थपडी
Clap

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

सफा अक्षरमा पदेखि मसम्म लेख्नुहोस् :

प	.....	.....	.....	.....	.....	.....
फ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ब	.....	.....	.....	.....	.....	.....
भ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
म	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

प.....ल

फा.....दा

ख.....र

भ.....न

भग.....न

मा.....

पसल
Shop

फलाम
Iron

फाइदा
Benefit

खबर
Message

मामा
Uncle

भजन
Hymn

भोक
Hunger

माला
Garland

बयर
Chinese date

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

सफा अक्षरमा यदेखि शसम्म लेख्नुहोस् :

य	.....	.....	.....	.....	.....	.....
र	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ल	.....	.....	.....	.....	.....	.....
व	.....	.....	.....	.....	.....	.....
श	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

र .....इलो

शि.....

श.....र

य.....

वि.....स

ला.....

भीर
Cliff

शिर
Head

विकास
Development

शरीर
Body

राजा
King

रमाइलो
Fun

रानी
Queen

यज्ञ
Worship

लामो
Long

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

सफा अक्षरमा षदेखि ज्ञसम्म लेख्नुहोस् :

ष	.....	.....	.....	.....	.....	.....
स	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ह	.....	.....	.....	.....	.....	.....
क्ष	.....	.....	.....	.....	.....	.....
त्र	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ज्ञ	.....	.....	.....	.....	.....	.....

खाली ठाउँ भरेर शब्द बनाउनुहोस् । (Fill in the blank and make a word)

हा ..... म

त्रि.....ली

ह.....का

क्ष.....

ह.....

ज्ञा.....

हामी
We

हाकिम
Boss

क्षमा
Forgiveness

नदी
River

ज्ञानी
Disciplined

गहना
Ornament

हलुका
Light

बाजा
Band

सहर
City

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

सफा अक्षरमा अदेखि अःसम्म लेख्नुहोस् :

(Write the letters अ to अः)

अ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
आ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
इ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ई	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
उ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ऊ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ऋ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ए	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ऐ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
ओ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
औ	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
अं	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>
अः	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>	>>>>

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

साथीभाइ मिलेर क ख ग घ ङ पढौं ।
गुरुआमा आउनु भयो नमस्कार गरौं ॥

चितवनमा हात्ती चढी च छ ज भ ज भनौं ।
अरुले बोल्दा कुरा काट्दै बीचमा नबोलौं ॥

फेवातालमा डुङ्गा चढी ट ठ ड ढ ण पढौं ।
बा-आमालाई दुःख नदिई खाना आफै खाऔं ॥

अव हाम्रो पालो आयो त थ द ध न भन्ने ।
म नै ठूलो भनेर कहिले पनि नभन्ने ॥

जनकपुरमा जनकसँगै प फ ब भ म पढौं ।
भृकुटी र सीता जस्तै संसारमा अघि बढौं ॥

लुम्बिनीमा घुम्दाघुम्दै य र ल व लेखें ।
भुटो बोल्नु हुन्न भन्ने गौतम बुद्ध देखें ॥

सगरमाथा चढेर श ष स सुनाएँ ।
हजुरबालाई ढोग गरी आफ्नो माया बिसाएँ ॥

पशुपतिमा घुम्दा घुम्दै ह क्ष त्र ज्ञ सिकें ।
धन्यवाद भन्ने शब्द नेपालीमा लेखें ॥

मात्रा चिन्हहरूः

नाम	स्वर	मात्रा संकेत
आकार Aakar	आ Aa	।
इकार Ikar	इ I	ि
ईकार Iikar	ई Ii	ी
उकार Ukar	उ U	ु
ऊकार Uukar	ऊ Uu	ू
एकार Ekar	ए E	े
ऐकार Aikar	ऐ Ai	ै
ओकार Okar	ओ O	ो
औकार Aukar	औ Au	ौ
शिरबिन्दु Sirabindu	अं Am	ं
विसर्ग Wisarga	अः Aha	ः

मेरो बाह्रखरी

पाठ

क ka	का ka	कि ki	की kee	कु ku	कू koo	के ke	कै kai	को ko	कौ kau	कं kam	कः kah
ख kha	खा kha	खि khi	खी khee	खु khu	खू khoo	खे khe	खै khai	खो kho	खौ khau	खं kham	खः khah
ग ga	गा ga	गि gi	गी gee	गु gu	गू goo	गे ge	गै gai	गो go	गौ gau	गं gam	गः gah
घ gha	घा gha	घि ghi	घी ghee	घु ghu	घू ghoo	घे ghe	घै ghai	घो gho	घौ ghau	घं gham	घः ghah
ङ nga	ङा nga	ङि ngi	ङी ngee	ङु ngu	ङू ngoo	ङे nge	ङै ngai	ङो ngo	ङौ ngau	ङं ngam	ङः ngah
च cha	चा cha	चि chi	ची chee	चु chu	चू choo	चे che	चै chai	चो cho	चौ chau	चं cham	चः chah
छ chha	छा chha	छि chhi	छी chhee	छु chhu	छू chhoo	छे chhe	छै chhai	छो chho	छौ chhau	छं chham	छः chhah
ज ja	जा ja	जि ji	जी jee	जु ju	जू joo	जे je	जै jai	जो jo	जौ jau	जं jam	जः jah
झ jha	झा jha	झि jhi	झी jhee	झु jhu	झू jhoo	झे jhe	झै jhai	झो jho	झौ jhau	झं jham	झः jhah
ञ yna	जा yna	जि yni	जी ynee	जु ynu	जू ynoo	जे yne	जै ynai	जो yno	जौ ynau	जं ynam	जः ynah
ट ta	टा ta	टि ti	टी tee	टु tu	टू too	टे te	टै tai	टो to	टौ tau	टं tam	टः tah
ठ tha	ठा tha	ठि thi	ठी thee	ठु thu	ठू thoo	ठे the	ठै thai	ठो tho	ठौ thau	ठं tham	ठः thah
ड da	डा da	डि di	डी dee	डु du	डू doo	डे de	डै dai	डो do	डौ dau	डं dam	डः dah
ढ dha	ढा dha	ढि dhi	ढी dhee	ढु dhu	ढू dhoo	ढे dhe	ढै dhai	ढो dho	ढौ dhau	ढं dham	ढः dhah
ण na	णा na	णि ni	णी nee	णु nu	णू noo	णे ne	णै nai	णो no	णौ nau	णं nam	णः nah
त ta	ता ta	ति ti	ती tee	तु tu	तू too	ते te	तै tai	तो to	तौ tau	तं tam	तः tah
थ tha	था tha	थि thi	थी thee	थु thu	थू thoo	थे the	थै thai	थो tho	थौ thau	थं tham	थः thah
द da	दा da	दि di	दी dee	दु du	दू doo	दे de	डै dai	दो do	दौ dau	दं dam	दः dah

ध	धा	धि	धी	धु	धू	धे	धै	धो	धौ	धं	धः
dha	dha	dhi	dhee	dhu	dhoo	dhe	dhai	dho	dhou	dham	dhaha
न	ना	नि	नी	नु	नू	ने	नै	नो	नौ	नं	नः
na	na	ni	nee	nu	noo	ne	nai	no	nau	nam	nah
प	पा	पि	पी	पु	पू	पे	पै	पो	पौ	पं	पः
pa	pa	pi	pee	pu	poo	pe	pai	po	pau	pam	pah
फ	फा	फि	फी	फु	फू	फे	फै	फो	फौ	फं	फः
pha	pha	phi	phee	phu	phoo	phe	phai	pho	phau	pham	phah
ब	बा	बि	बी	बु	बू	बे	बै	बो	बौ	बं	बः
ba	ba	ai	bee	bu	boo	be	bai	bo	bau	bam	bah
भ	भा	भि	भी	भु	भू	भे	भै	भो	भौ	भं	भः
bha	bha	bhi	bhee	bhu	bhoo	bhe	bhai	bho	bhau	bham	bhah
म	मा	मि	मी	मु	मू	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
ma	ma	mi	mee	mu	moo	me	mai	mo	mau	mam	mah
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
ya	ya	yi	yee	yu	yoo	ye	yai	yo	yau	yam	yah
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ra	ra	ri	ree	ru	roo	re	rai	ro	rau	ram	rah
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
la	la	li	lee	lu	loo	le	lai	lo	lau	lam	lah
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
wa	wa	wi	wee	wu	woo	we	wai	wo	wau	wam	wah
श	शा	शि	शी	शु	शू	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
sha	sha	shi	shee	shu	shoo	she	shai	sho	shau	sham	shah
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
sha	sha	shi	shee	shu	shoo	she	shai	sho	shau	sham	shah
स	सा	सि	सी	सु	सू	से	सै	सो	सौ	सं	सः
sa	sa	si	see	su	soo	se	sai	so	sau	sam	sah
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हे	है	हो	हौ	हं	हः
ha	ha	hi	hee	hu	hoo	he	hai	ho	hou	ham	hah
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षे	क्षै	क्षो	क्षौ	क्षं	क्षः
ksha	ksha	kshi	kshee	kshu	kshoo	kshe	kshai	ksho	kshau	ksham	kshh
त्र	त्रा	त्रि	त्री	त्रु	त्रू	त्रे	त्रै	त्रो	त्रौ	त्रं	त्रः
tra	tra	tri	tree	tru	troo	tre	trai	ro	trau	tram	trah
ज्ञ	ज्ञा	ज्ञि	ज्ञी	ज्ञु	ज्ञू	ज्ञे	ज्ञै	ज्ञो	ज्ञौ	ज्ञं	ज्ञः
gya	gya	gyi	gyee	gyu	gyoo	gye	gyain	gyao	gyau	gyan	gyah

तल दिइएका बाह्रखरी पूरा गर्नुहोस् :

क	ट	छ	प	य	क्ष	ज्ञ
का	.....	.....	.....	.....	.....	.....
कि	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	टी	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	छु	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	ज्ञ
.....	.....	.....	.....	.....	क्षे	.....
.....	.....	.....	.....	यै	.....	.....
.....	.....	.....	पो	.....	.....	.....
.....	.....	छौ	.....	.....	.....	.....
.....	टं	.....	.....	.....	.....	.....
कः	.....	.....	.....	.....	.....	.....

तलका चित्र हेरेर पढ्नुहोस् र वाक्य बनाउनुहोस् ।

मेरो नाम रमा हो ।

My name is Rama.

मैले ओछ्यान मिलाए ।

I fixed my bed.

मेरी आमा खुशी हुनु भयो ।

My mom became happy.

मेरो नाम गणेश हो ।

My name is Ganesh.

मैले साथीलाई सहयोग गरें ।

I helped my friend.

साथीले मलाई धन्यवाद दिए ।

My friend thanked me.

मेरो बुबा खुशी हुनु भयो ।

My dad became happy.

मेरो नाम ..... हो ।

My name is .....

मैले ..... मिलाएँ ।

I fixed my .....

मेरो नेपाली अङ्क चिनारी पाठ

१	एक	Ek	1	.....
२	दुई	Dui	2	.....
३	तीन	Teen	3	.....
४	चार	Char	4	.....
५	पाँच	Panch	5	.....
६	छ	Chha	6	.....
७	सात	Shat	7	.....
८	आठ	Aath	8	.....
९	नौ	Nau	9	.....
१०	दश	Dash	10	.....

तल दिइएका अङ्क पढ्नुहोस् र सफासँग लेख्नुहोस् ।

१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						

तल दिइएका अङ्क (११ देखि ३०) सम्म पढ्नुहोस् ।

11 Eleven	११ एघार
12 Twelve	१२ बाह्र
13 Thirteen	१३ तेह्र
14 Fourteen	१४ चौध
15 Fifteen	१५ पन्ध्र
16 Sixteen	१६ सोह्र
17 Seventeen	१७ सत्र
18 Eighteen	१८ अठार
19 Nineteen	१९ उन्नाईस
20 Twenty	२० बीस

21 Twenty one	२१ एक्काइस
22 Twenty two	२२ बाइस
23 Twenty three	२३ तेइस
24 Twenty four	२४ चौबिस
25 Twenty five	२५ पच्चिस
26 Twenty six	२६ छब्बिस
27 Twenty seven	२७ सत्ताईस
28 Twenty eight	२८ अट्ठाईस
29 Twenty nine	२९ उनन्तिस
30 Thirty	३० तीस

तल दिइएका खाली कोठामा अङ्क (११ देखि ३०) लेख्नुहोस् ।

११	एघार

२१	एक्काइस

तल दिइएका अङ्क (३१देखि ५०) पढ्नुहोस् ।

31 Thirty one	३१ एकतिस	41 Forty one	४१ एकचालिस
32 Thirty two	३२ बत्तिस	42 Forty two	४२ बयालिस
33 Thirty three	३३ तेतिस	43 Forty three	४३ त्रिचालिस
34 Thirty four	३४ चौतिस	44 Forty four	४४ चौवालिस
35 Thirty five	३५ पैतिस	45 Forty five	४५ पैतालिस
36 Thirty six	३६ छत्तिस	46 Forty six	४६ छयालिस
37 Thirty seven	३७ सततिस	47 Forty seven	४७ सत्चालिस
38 Thirty eight	३८ अठ्त्तिस	48 Fortyeight	४८ अठ्चालिस
39 Thirty nine	३९ उनन्चालिस	49 Forty nine	४९ उन्पचास
40 Forty	४० चालिस	50 Fifty	५० पचास

तल दिइएका खाली ठाउँमा अङ्क (३१देखि ४०) लेख्नुहोस् ।

३१	एकतिस

४१	एकचालिस

तल दिइएका अङ्क (५० देखि १००) पढ्नुहोस् ।

५१

एकाउन्न

६१

एकसठ्ठी

७१

एकहत्तर

८१

एकासी

९१

एकानब्बे

५२

बाउन्न

६२

बैसठ्ठी

७२

बहत्तर

८२

बयासी

९२

बयानब्बे

५३

त्रिपन्न

६३

त्रिसठ्ठी

७३

त्रिहत्तर

८३

त्रियासी

९३

त्रियानब्बे

५४

चौवन्न

६४

चौसठ्ठी

७४

चौहत्तर

८४

चौरासी

९४

चौरानब्बे

५५

पचपन्न

६५

पैंसठ्ठी

७५

पचहत्तर

८५

पचासी

९५

पन्चानब्बे

५६

छपन्न

६६

छैसठ्ठी

७६

छ्यहत्तर

८६

छयासी

९६

छयानब्बे

५७

सन्ताउन्न

६७

सत्सठ्ठी

७७

सतहत्तर

८७

सतासी

९७

सन्तानब्बे

५८

अन्ठाउन्न

६८

अठसठ्ठी

७८

अठहत्तर

८८

अठासी

९८

अन्ठानब्बे

५९

उनन्साठी

६९

उनन्सत्तरी

७९

उनासी

८९

उनानब्बे

९९

उनान्सय

६०

साठी

७०

सत्तरी

८०

असी

९०

नब्बे

१००

सय

तल दिइएका कोठामा (१देखि १००) सम्मका अङ्क लेख्नुहोस् ।

आधा अक्षर र जोडिएका अक्षर पाठ

आधा अक्षर चिन्नुहोस् र जान्नुहोस् ।

पूरा अक्षर	आधा अक्षर
क	क्
ख	ख्
ग	ग्
घ	घ्
ङ	ङ्
च	च्
छ	छ्
ज	ज्
झ	झ्
ञ	ञ्
ट	ट्
ठ	ठ्

पूरा अक्षर	आधा अक्षर
ड	ड्
ढ	ढ्
ण	ण्
त	त्
थ	थ्
द	द्
ध	ध्
न	न्
प	प्
फ	फ्
ब	ब्
भ	भ्

पूरा अक्षर	आधा अक्षर
म	म्
य	य्
र	र् / = / ्र
ल	ल्
व	व्
श	श्
ष	ष्
स	स्
ह	ह्
क्ष	क्ष्
त्र	त्र्
ज्ञ	ज्ञ्

जोडिएका अक्षर

खा+न्+छ	खान्छ	nchha	रु+न्+छ	रुन्छ
जा+न्+छ	जान्छ	nchha	दि+न्+छ	दिन्छ
ग+र्+छ	गर्छ	rchha	प+र्+छ	पर्छ
रो+क्+नु	रोक्नु	knu	टो+क्+नु	टोक्नु
रा+ख्+यो	राख्यो	khyo	ता+क्+यो	ताक्यो

शब्द बनाएर खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् । (Make a word and write in the blank space.)

भ+न्+यो	.....	nyo	सु+न्+यो	.....
डा+क्+यो	.....	kyo	डा+क्+यो	.....
ग+र्+छ	.....	rchha	प+र्+छ	.....
सु+न्+नु	.....	nnu	भ+न्+नु	.....
काँ+क्+रो	.....	khro	बा+ख्+रो	.....

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

जोडिएका अक्षर

शब्द बनाएर खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् । (Make a word and write in the blank space.)

च+ङ्+गा	.....	nga	ग+ङ्+गा	.....
फा+ट्+यो	.....	tyo	चा+ट्+यो	.....
च+या+उ	.....	ya	स्+या+उ	.....
भ+ङ्+डा	.....	dda	अ+ङ्+डा	.....
प+क्+का	.....	kka	रो+क्+का	.....

खाली ठाउँमा छुटेका अक्षर भर्नुहोस् । (Fill in the missing letter.)

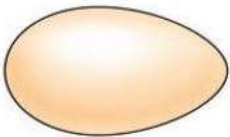
अ बा

याउ

यागुता

अ डा

च मा

नाम: .....
(Name)

नम्बर : .....
(Score)

My Rhododendron

My Khukuri

My Danphe

My Madal

मेरो मादल

मेरो डाँफे

मेरो लालीगुराँस

मेरो खुकुरी

१. यस पछिका पाठहरूले स-साना वाक्य गठन गर्नका साथै हाम्रो संस्कार, चलन, नेपाल भक्ति, केहि रमणीय ठाउँको नमुनाको रूपमा अभ्यास गराउन खोजिएको छ। यी नमुना मात्र हुन तपाईंहरूले यसरी नै शब्दपत्ती, वाक्यपत्ती बनाई पढाउन सक्नु हुनेछ।

२. यसमा उनीहरूले नेपाली अक्षर स्मरण गरेर अंग्रेजीलाई नेपालीमा तल दिएका वाक्यबाट छनौट गर्ने छन। तर पछि उनीहरूले नहेरेर तपाईंले बनाएको अंग्रेजी शब्दपत्तीबाट नेपालीमा वाक्य बनाउनु पर्नेछ।

३. नेपाली भाषा शिक्षण गर्दा तपाईंहरूले भाषा शिक्षणको सुनाई, बोलाई, पढाई र लेखाई सम्बन्धी क्रियाकलाप बनाएर हरेक पाठमा शिक्षण गराउनु पर्ने हुन्छ। यसका लागि नमुना सामग्री कसरी बनाउने भन्ने केही फलकहरू परिच्छेदमा दिईएको छ।

मेरो पहिचान

My Dhaka Topi

My Daura Suruwal

My Choli Fariya

My National Flag

My National Map

मेरो देशको भन्डा
मेरो देशको नक्सा

मेरो दौरा सुरुवाल
मेरो शिरको टोपी

मेरो फरिया चोलो

मेरो पहिचान

Buddha's Birth Place Lumbini

The Highest Peak Mt. Everest

Pokhara's Fewalake

National Park Chitawan

Beautiful Khaptad

Mugu's Rara Lake

जनकपुरको राम जानकी मन्दिर

रमाइलो चितवन

बुद्धभूमि लुम्बिनी

अग्लो हिमाल सगरमाथा

पोखराको फेवाताल

शुन्दर खप्तड

हाम्रा चाडपर्वहरू पाठ

तल दिइएका चाडपर्वका नाम पढ्नुहोस् र लेख्नुहोस्।

Dashain Tika (दशैं)

Deusi Bhailo (देउसी मैलो)

.....

.....

Bhaitika (भाइटीका)

Holi (होली)

.....

.....

होली

तीज

भाइटीका

दशैं

हाम्रा चाडपर्वहरू

तल दिइएका चाडपर्वका नाम पढ्नुहोस् र लेख्नुहोस्।

Chhath (छठ)

Buddha Purnima (बुद्ध पूर्णिमा)

Lhosar (ल्होसार)

Jatra (जात्रा)

छठ

ल्होसार

बुद्ध पूर्णिमा

जात्रा

हाम्रा चाडपर्वहरू

तल दिइएका चाडपर्वका नाम पढ्नुहोस् र लेख्नुहोस्।

Maghi (माघी)

Gaura Parwa (गौरा पर्व)

.....

.....

Eid (ईद)

Christmas (क्रिसमस)

.....

.....

गौरा

माघी

क्रिसमस

ईद

मेरो देशका पवित्र स्थलहरू पाठ

Pashupatinath Temple
in Kathmandu

Swayambhunath Stupa
in Kathmandu

Changunarayan Temple
in Bhaktapur

Nyatapola Temple in Bhaktapur

Krishna Temple in Lalitpur

Janaki Temple in Janakpur

काठमाडौंको पशुपतिनाथ मन्दिर
भक्तपुरको चाँगुनारायण मन्दिर
ललितपुरको कृष्ण मन्दिर

स्वयम्भूको स्तुप
न्यातापोल मन्दिर
जनकपुरको रामजानकी मन्दिर

मेरो देशका पवित्र स्थलहरू

Manakamana Temple
in Gorkaha

Halesi Mahadev in Khotang

Muktinath Temple
in Mustang

Bindhyabasini Temple
in Pokhara

Devghath in Chitawan

Saileshwori in Doti

Ugratara in Dadeldhura

मनकामना मन्दिर, गोरखा
हलेसी महादेव, खोटाङ
मुक्तिनाथ मन्दिर, मुस्ताङ
विन्ध्यवाशिनी मन्दिर, पोखरा
देवघाट, चितवन
शैलेश्वरी मन्दिर, डोटी
उग्रतारा मन्दिर, डडेल्धुरा

क) चित्रसँग शब्द जोडा मिलाउने खेल:

पाठसँग सम्बन्धित शब्दहरू टिपोट गर्नुहोस् । टिपेका शब्दहरूको शब्दपत्ती बनाउनुहोस् । यसैगरी ती शब्दसँग सम्बन्धित चित्रहरू खोज्नुहोस् । प्रत्येक बालबालिकाहरूलाई दुई समूहमा बाँड्नुहोस् । एउटा समूहका विद्यार्थीहरूलाई चित्रहरूको समूहबाट एक एक चित्र टिप्न लगाउनुहोस् । यसै गरी शब्द समूहलाई एक एक शब्द टिप्न लगाउनुहोस् । दुबै समूहका विद्यार्थीलाई आफ्नो जोडी खोज्न लगाउनुहोस् । जोडी खोज्दा चित्रसँग शब्द मिल्नुपर्ने हुन्छ । खेलमा पुरै नमिलुन्जेल खेलाई रहनुहोस् । सबैको जोडी मिलिसकेपछि जोडीको चित्र र शब्दको अर्थ के हो भनी सोधी अरूलाई बताउन निर्देशन दिनुहोस् । बताउन नसके अर्को जोडी समूहलाई पालो दिनुहोस् । सबै जोडीलाई प्रश्न सोधी जसले मिलायो एक अङ्क दिनुहोस् । खेलको अन्तमा जुन समूहले बढी अङ्क ल्याउछ त्यसलाई विजयी घोषणा गर्नुहोस् ।

ख) शब्द लुकाउने खेल:

विद्यार्थीलाई दुई समूहमा बाँड्नुहोस् । पाठसँग सम्बन्धित शब्दपत्तीहरू एउटा बाकसमा लुकाउनुहोस् जसमा एउटा शब्दलाई दुई पटक लेखी एउटैमा पढ्याउनुहोस् । समूहका आधा विद्यार्थीलाई दुई दुई शब्दको एउटा पढ्याएको कागज टिप्न लगाउनुहोस् । टिपेको शब्दको एउटा अर्को साथीको पिठ्यूमा टाँस्न लगाउनुहोस् र एउटा आफुसँग राख्नुहोस् । सबैलाई पिठ्यू पछाडी फर्काउने निर्देशन दिनुहोस् । क्रमशः आफ्नो साथीको पिठ्यूको शब्द आफुसँग भएको कागजमा हेरी शब्दको बारेमा नक्कल गर्न निर्देशन दिनुहोस् । शब्दको उच्चारण गर्न भने पाउँदैन । नक्कल अनुसार समूहको साथीले शब्द चिनेर उच्चारण गर्न लगाउनुहोस् वा नजाने पास गर्न लगाउनुहोस् । यसका लागि एक मिनेटको समय दिनुहोस् । जुन समूहले मिलाउन सक्थो नम्बर दिनुहोस् । यसरी हरेकले शब्दको अर्थ बताउन नसकुन्जेल र पास नगरुन्जेल खेल खेलाउँदै जानुहोस् र अन्तमा जुन समूहले बढी अङ्क ल्याउछ त्यसलाई विजयी घोषणा गर्नुहोस् ।

ग) शब्द चिनारी अभिनय खेल:

विद्यार्थीलाई दुई समूहमा बाँड्नुहोस् । प्रत्येकलाई पाठसँग सम्बन्धित शब्दपत्तीहरू र मिल्दो चित्रहरूको चित्रपत्ती क्रमशः एक एकका दरले बाकसबाट टिप्न लगाई लुकाएर राख्न लगाउनुहोस् । दुबै समूहलाई गोलो घेरामा उभ्याउनुहोस् । जोसँग चित्रको पत्ती छ आफ्नो चित्र अनुसारको हाउभाउको अभिनय गर्न निर्देशन दिनुहोस् र शब्द भएको विद्यार्थीले अन्दाजमा

आफ्नो शब्दको साथी चिन्न लगाउनुहोस्। जुन समूहले पहिले चिन्यो उसलाई नम्बर दिनुहोस्। सबैको जोडी मिलिसकेपछि पहिले भैँ शब्दको अर्थ बताउन लगाउनुहोस् र दुबै समूहमा कुन समूहले जित्यो विजयी घोषणा गर्नुहोस्।

घ) शब्द लेखन र अर्थ बताउने खेल:

विद्यार्थीलाई दुई समूहमा बिभाजन गर्नुहोस्। समूहलाई लाईनमा उभिन लगाउनुहोस्। पाठसँग सम्बन्धित शब्दहरूको शब्दपत्ती बनाउनुहोस्। शब्दपत्ती सानो बाकसमा राख्नुहोस्। क्रमसः लाईनको पहिलो विद्यार्थीलाई एउटा शब्दपत्ती टिप्न लगाउनुहोस्। टिपेको शब्द उच्चारण गर्न लगाउनुहोस्। अर्को समूहको पहिलो विद्यार्थीलाई उक्त उच्चारण भएको शब्दलाई बोर्डमा लेख्न र त्यसको अर्थ बताउन लगाउनुहोस्। उक्त समूहले लेख्न र अर्थ बताउन सके एक नम्बर पाउनेछ नसके अर्को समूहलाई पालो दिनुहोस् र उत्तर मिलायो भने एक अङ्क दिनुहोस्। खेलको अन्तमा जुन समूहले बढी अङ्क ल्याउँछ त्यसलाई विजयी घोषणा गर्नुहोस्।

ङ) शब्दपत्ती माथि उफ्रने खेल:

विद्यार्थीलाई दुई समूहमा बाँड्नुहोस्। सबैलाई लाईनमा मिलाई राख्नुहोस्। पाठ सम्बन्धित शब्दपत्तीहरू मिलाएर भुइँमा राख्नुहोस्। शिक्षकले कुनै एउटा शब्द बताउने। जुन विद्यार्थीले उच्चारण बुझेर शब्दपत्ती माथि उफ्रिन सक्थ्यो र मिलाउन सक्थ्यो त्यसलाई नम्बर दिनुहोस्। यसरी हरेक शब्दको उच्चारण गर्दै शब्दमाथि उफ्रन नसकुन्जेल खेल खेलाउँदै जानुहोस् र अन्तमा जुन समूहले बढी मिलायो सो समूहलाई विजयी घोषणा गर्नुहोस्।

च) शब्द रिले खेल:

विद्यार्थीलाई दुई समूहमा बाँड्नुहोस्। बोर्डमा पाठसँग सम्बन्धित शब्दपत्ती टास्नुहोस् वा शब्द लेख्नुहोस्। त्यो शब्दको अन्तमा आएको अक्षरबाट अर्को समूहलाई अर्को शब्द बनाउँदै बोर्डमा लेख्न लगाउनुहोस्। जुन समूहले बढी शब्द लेख्न सक्थ्यो त्यो समूहलाई विजयी घोषणा गर्नुहोस्।

छ) शब्द- चोर खेल:

यो खेलमा चार जना सम्मको समूह खेलाउँदा राम्रो हुनेछ। पाठसँग सम्बन्धित एउटा शब्दको दुईवटा शब्दपत्ती कार्ड साईजमा ९३ × ५० बनाएर बाक्लो कागजमा काट्नुहोस्। एक जनालाई दशवटाको दरले शब्दपत्ती बनाउनुहोस्। सबै विद्यार्थीलाई चार-चारका दरले शब्दपत्ती बाँड्नुहोस्। सबैलाई मिलेको शब्दको जोडा मिलाएर आफ्नो अगाडी उत्तानो पारेर राख्न लगाउनुहोस्। जोडा

नमिलेको शब्दहरुमा नहेरेर अर्को साथीकोबाट लिनुहोस् । मिलेमा जोडा मिलाउनुहोस् र नमिले त्यसैगरी अर्को साथीलाई आफ्नोबाट तान्न लगाउनुहोस् । यस खेललाई तासमा तासचोर खेल खेले जस्तै गरी खेलिने भएकोले शब्दचोर भनिएको हो । जबसम्म सबै समूहको शब्द मिल्दैन यो खेल खेलि रहनु पर्छ । खेलमा जसले सबैभन्दा पहिले शब्द मिलाउन सक्छ त्यो पहिलो हुन्छ । त्यसै गरि क्रमशः दोस्रो, तेस्रो चौथो हुन्छ । सबैले आ-आफ्नो जोडी शब्द मिलाइसकेपछि शब्दको अर्थ पनि साथीहरुलाई सुनाउनु पर्नेछ । यो खेल दोहऱ्याउँदै खेल्दा विद्यार्थीहरुले छिटो शब्द सिकने र मनोरञ्जन पनि लिन सक्छन् । शिक्षक साथीहरु ! तपाईंहरुले शब्दको सट्टा चित्र र शब्दको जोडा मिलाउन लगाएर खेल खेलाउन सक्नुभयो भने यो खेल भन्ने रमाइलो हुन्छ तर यसको लागि चित्र र शब्द भएका शब्दपत्तीहरु निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ ।

खेलहुस्का बारेमा

सामान्य तथा स-साना उमेरका बालबालिकाहरुले खेलका माध्यमबाट रमाइलो मान्दै चाँडो सिक्न सक्छन । खेलेर सिकेको ज्ञान उनीहरुको मानसपटलमा दिगो रहने पनि हुन्छ । यसैले यस पुस्तकमा भएका विषयवस्तुलाई बालबालिकाहरु समक्ष पुऱ्याउन प्रत्येक पाठमा सिकाउने क्रममा शिक्षकले शब्दपत्ती र वाक्यपत्ती बनाई कक्षा रोचक बनाउन सक्नुहुनेछ । यसका लागि केहि नमुना खेलहरु यहाँ राखिएको हो । शिक्षक तथा अभिभावक साथीहरु ! माथि प्रस्तुत गरिएका स-साना खेलहरु तपाईंले घरमै तयार गर्न सक्नुहुनेछ । तर यसका लागि तपाईंले हरेक दिन केही समय तपाईंका नानीबाबुहरुका लागि छुट्टयाउनु पर्नेछ । अभै प्रवासमा हुर्किरहेका हाम्रा नानीबाबुहरुलाई सीधै घोकाउनुको सट्टा खेल र परियोजना कार्यबिधिबाट सिकाउँदा सिकाइ दिगो रहने भएकोले यस पुस्तकमा समावेश गरिएका सबै विषयवस्तुहरु त्यसै किसिमबाट सिकाउन खोजिएको हो । यी विषयवस्तुहरु नमुनाको रुपमा मात्र समावेश गरिएकाले तपाईंहरुले स्वयं क्रियाकलाप, खेल र विषयवस्तुको छनौट गरी आफ्ना नानीबाबुहरुलाई सिकाउन सहजहोस् भन्ने आशा लिएर एक निर्देशिकाको रुपमा केही खेल समावेश गरिएको हो । आशा छ ! यसले तपाईंलाई सहयोग गर्नेछ ।

क. शब्दपत्ती निर्माण पाठसँग सम्बन्धित शब्दपत्तीहरू तयार गर्न निम्नानुसार गर्नुहोस्:

१. रंगिन कार्डबोर्ड कागजलाई कार्ड साईजमा काट्नुहोस् ।

साईज ३ × ५०

२. काटेका कागजमा सफासँग एउटा कार्डमा एउटा शब्द लेख्नुहोस् ।

३. लेखिएका शब्दहरूलाई पाठसँग क्रमशः मिलाएर राख्नुहोस् ।

ख. चित्र काट्ने काम:

पाठसँग सम्बन्धित चित्रहरू तयार गर्न निम्नानुसार गर्नुहोस्

१. पाठसँग सम्बन्धित चित्रहरू किताब वा गुगलबाट खोज्नुहोस् ।

२. रंगिन चित्र कार्ड साईजमा प्रिन्ट गर्नुहोस् र काट्नुहोस् ।

साईज ३ × ५०

३. काटिएका क्रमशः मिलाएर राख्नुहोस् ।

ग. वाक्यपत्ती निर्माण:

पाठसँग सम्बन्धित वाक्यपत्ती तयार गर्न निम्नानुसार गर्नुहोस्:

१. रंगिन कार्डबोर्ड कागजलाई कार्ड साईजमा काट्नुहोस् ।

साईज ३ × ५०

२. काटेका कागजमा सफासँग एउटा कार्डमा एउटा शब्द राख्नुहोस् ।

३. लेखिएका वाक्यपत्तीहरूलाई शब्दसँग क्रमशः मिलाएर राख्नुहोस् ।

भोज बहादुर बलायर

अध्यापन, लेखन तथा प्रशासनिक कार्यमा विगत लामो समयदेखि सक्रिए नाम हो भोज बहादुर बलायर । त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट एमएड र डेनिस युनिभर्सिटी अफ एजुकेशन, डेनमार्कबाट शिक्षामा एमफिल गरेका लेखकसँग नेपालको लामो शैक्षिक अनुभव छ । विसं. २०४० मा प्राथमिक शिक्षकबाट शिक्षा क्षेत्रमा पाइला चालेका उनीसँग डडेल्धुरा शिक्षा क्याम्पसको संस्थापक सहप्रध्यापकदेखि सुदूरपश्चिमका विभिन्न विद्यालय हुँदै तनहुँको कृष्ण माविलगायत ग्रामीण भेगका विद्यालयको शिक्षण अनुभव छ ।

त्रिविका पूर्वउपकुलपति एवम् शिक्षाविद् कंदारभक्त माथेमाको अध्यक्षतामा तयार भएको एसएसी अनुसन्धान समूहमा को-अर्डिनेटरदेखि त्रिविवि, सेरिड, प्लान इन्टरनेसनल, युनिसेफ(रोसा), युनेस्को र शिक्षा मन्त्रालयका विभिन्न शैक्षिक अनुसन्धानमा अनुसन्धानकर्ताका रूपमा काम गरिसकेका बलायरका प्रौढ साक्षरता (डोटेली भाषामा), शैक्षिक तालिमसम्बन्धी विभिन्न तहका पुस्तकका साथै शैक्षिक अनुसन्धानात्मक लेख प्रकाशित छन् । यसका साथै नेपालको पहिलो डिजिटल ई-लाइब्रेरीको शिक्षण निर्देशिकाको तयारीदेखि शैक्षिक तथ्याङ्कका विभिन्न पुस्तक उनका कृतिमित्र पर्वछन् ।

साहित्य क्षेत्रमा समेत कलम चलाउँदै आएका उनले विसं. २०५० सालमा नेपाल सरकारको शिक्षा प्रशासन सेवाबाट अधिकृत तहको सरकारी जागिरमा प्रवेश गरी करिब २० वर्षसम्म नेपाल सरकारको अधिकृत तह र उपसचिव एवम् जिल्ला शिक्षा अधिकारीको जिम्मेवारीसमेत पुरा गरेको अनुभव बटुलेका छन् । उनी हाल अमेरिकाको टेक्सासमा रहेका नेपाली बालबालिलाई नेपाली भाषासँगै पूर्वीय दर्शनका आधारमूत मूल्यमान्यताको ज्ञान दिलाउन सक्रिय रहेका छन् ।

एनआरएनए टेक्सास च्याप्टर
अमेरिका

सर्वाधिकार : लेखकमा